

Sygn. akt **IC 180/10**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

**Przewodniczący: SSO Maria Stelska**

**Protokolant: Edyta Stanisławek-Krukowska**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 maja 2013 r. w Lublinie

**sprawy z powództwa J. K.**

**przeciwko** (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę i ustalenie

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki J. K. kwotę 190.000,00 zł ( sto dziewięćdziesiąt tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od kwoty 90.000,00 zł ( dziewięćdziesiąt tysięcy) złotych od dnia 5 lipca 2007 roku do dnia zapłaty i od kwoty 100.000,00 zł ( sto tysięcy) złotych od dnia 21 lutego 2013 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki J. K. tytułem skapitalizowanych odsetek za czas opóźnienia w wypłacie świadczeń pieniężnych kwotę 5.589,30 zł ( pięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt dziewięć 30/100 ) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 21 lutego 2013 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1080 ( jeden tysiąc osiemdziesiąt ) złotych tytułem skapitalizowanej renty za okres od października 2012r. do czerwca 2013r. z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.10.2012r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.11.2012r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.12.2012r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.01.2013r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.02.2013r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.03.2013r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.04.2013r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.05.2013r. do dnia zapłaty;
- od kwoty 120 ( sto dwadzieścia) złotych od dnia 11.06.2013r. do dnia zapłaty;

III. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki J. K. kwotę po 120 ( sto dwadzieścia) złotych miesięcznie tytułem renty płatnej do dnia 10-ego każdego miesiąca, poczynając od lipca 2013r., z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności każdej z rat;

IV. ustala, że pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące wystąpić w przyszłości skutki wypadku jakim uległa powódka J. K. w dniu 19 października 2006 roku;

V. oddala powództwo w pozostałej części;

VI. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki J. K. kwotę 5.779,92 ( pięć tysięcy siedemset siedemdziesiąt dziewięć 92/100) zł. tytułem zwrotu części kosztów procesu;

VII. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 10.927,24 zł ( dziesięć tysięcy dziewięćset dwadzieścia siedem 24/100) zł tytułem zwrotu części kosztów sądowych, od ponoszenia których powódka była zwolniona;

VIII. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie, z roszczenia zasądzonego na rzecz powódki J. K. w punkcie I wyroku, kwotę 2 904,71 zł ( dwa tysiące dziewięćset cztery 71/100) zł tytułem zwrotu części kosztów sądowych, od ponoszenia których powódka była tymczasowo zwolniona.

Sygn. akt I C 180/10

## UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 marca 2010 roku (data stempla pocztowego k. 183) powódka J. K. reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego – matkę E. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 100.800,00zł, w tym kwoty:

- 90.000,00zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5 lipca 2007 roku do dnia zapłaty;
- 800,00zł miesięcznie tytułem renty poczynając od miesiąca lipca 2007 roku;
- 1.200,00zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kosztów ekspertyzy w firmie (...).

Ponadto powódka wniosła o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku, które mogą ujawnić się u powódki w przyszłości oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w wyniku wypadku kolejowego, który wydarzył się w dniu 19 października 2006 roku, doznała urazów wielomiejscowych i wielonarządowych. Najpoważniejszą konsekwencją tych urazów było usunięcie powódce śledziony i nerki. Od zakończenia leczenia szpitalnego powódka pozostaje pod stałą opieką lekarzy specjalistów w warunkach ambulatoryjnych ( pozew wraz z uzasadnieniem k. 2-6).

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany ubezpieczyciel wskazał, że w toku postępowania prowadzonego w związku ze zgłoszoną przez powódkę szkodą, wypłacono jej zadośćuczynienie w łącznej kwocie 110.000,00zł. Zdaniem strony pozwanej – uznana i wypłacona kwota zadośćuczynienia jest adekwatna do rozmiaru odniesionych obrażeń i krzywdy powódki poniesionych przez nią w związku z wypadkiem z dnia 19 października 2006 roku. Zdaniem pozwanego – dalsze roszczenia powódki objęte niniejszym pozwem, w tym również w zakresie świadczenie rentowego oraz zwrotu kosztów ekspertyzy w firmie (...) są nieuzasadnione i nieudowodnione ( odpowiedź na pozew k. 193-196).

W piśmie procesowym z dnia 19 lutego 2013 roku ( data stempla pocztowego k. 454 ) pełnomocnik powódki rozszerzył żądanie pozwu o kwotę 155.589,30zł i wniósł ostatecznie o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty:

- 240.000,00zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 90.000,00zł od dnia 5 lipca 2007 roku do dnia zapłaty i od kwoty 150.000,00zł od dnia doręczenia stronie pozwanej odpisu pisma zawierającego rozszerzone powództwo do dnia zapłaty;
- 5.589,30zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od nieterminowo zapłaconych kwot, tj. od kwoty 70.000,00zł za okres od dnia 5 lipca 2007 roku do dnia 29 listopada 2007 roku w kwocie 3.264,10zł ( tj. 148 dni zwłoki przy przyjęciu odsetek ustawowych w wysokości 11,5% w stosunku rocznym) i od kwoty 10.000,00zł za okres od dnia 5 lipca 2007 roku do dnia 17 czerwca 2009 roku, tj. 712 dni opóźnienia, z tym, że za okres 530 dni przy przyjęciu odsetek ustawowych, w wysokości, 11,5% w stosunku rocznym oraz za 184 dni przy przyjęciu odsetek ustawowych w wysokości 13% w stosunku rocznym – z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia stronie pozwanej odpisu pisma zawierającego rozszerzone powództwo do dnia zapłaty;
- 800,00zł tytułem renty;
- 1.200,00zł tytułem zwrotu kosztów ekspertyzy w firmie (...)  
( pismo procesowe k. 449-452 ).

Pismo procesowe strony powodowej zawierające rozszerzenie powództwa zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 21 lutego 2013 roku ( potwierdzenie odbioru k. 464 ).

W piśmie procesowym z dnia 7 marca 2013 roku strona pozwana wskazała, iż nie uznaje powództwa zarówno w pierwotnej wersji jak i w rozszerzonym zakresie i wnosi o jego oddalenie w całości ( pismo procesowe k. 469 ).

#### **Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:**

Do miesiąca października 2006 roku J. K. (aktualnie lat 19), była osobą zdrową, sprawną. Wypadek miał miejsce kiedy powódka uczęszczała do pierwszej klasy gimnazjum (bezsporne, zeznania powódki k. 480v-481v i k 508v).

W dniu 19 października 2006 roku powódka J. K. podróżowała jako pasażerka samochodem osobowym, którego kierowcą był jej ojciec – F. K.. Na przejeździe kolejowym w S. doszło do wypadku kolejowego, w wyniku którego F. K. poniósł śmierć, zaś J. K. doznała obrażeń w postaci:

- wstrząsu krwotocznego,
- pęknięcia śledziony,
- rozfragmentowania nerki lewej,
- krwiaka zaotrzewnowego,
- złamania dolnej gałęzi prawej kości łonowej,
- złamania III i IV kości śródreżca lewego,
- złamania paliczka bliższego palucha lewego ( pismo k. 11, karta informacyjna k. 53 ).

Z miejsca wypadku powódka została przewieziona do Szpitala (...)w K., gdzie została przyjęta do Oddziału Chirurgii Ogólnej i Urazowej. Wykonane zdjęcia radiologiczne miednicy, kończyn górnych i dolnych wykazały cechy złamań pourazowych. W tym samym dniu, z powodu pogarszania stanu w przebiegu wstrząsu pokrwotocznego, J. K. została w trybie pilnym poddana leczeniu operacyjnemu - usunięcia pękniętej śledziony oraz rozwałkowanej lewej nerki. Została też zaopatrzona w unieruchomienie gipsowe oraz poddana leczeniu farmakologicznemu. Przebieg hospitalizacji nastąpił bez powikłań. Przed wypisaniem ze szpitala zdjęto zaopatrzenie gipsowe. W dniu 7 listopada 2006 roku powódka została wypisana do domu z rozpoznaniem: wstrząs

krwotoczny, pęknięcie śledziony, rozfragmentowanie nerki lewej, krwiak zaotrzewnowy, złamanie dolnej gałęzi prawej kości łonowej, złamanie III i IV kości śródrcza lewego, złamanie paliczka bliższego palucha lewego oraz zaleceniem chodzenia przy pomocy lasek łokciowych, oszczędzającego trybu życia, kontroli w Poradni Chirurgicznej i Okulistycznej ( karta informacyjna k. 53, historia choroby k. 54-55 ).

Następnie, z powodu utrzymujących się silnych bólów głowy i kręgosłupa szyjnego, w okresie od dnia 16 lutego 2007 roku do dnia 2 marca 2007 roku, powódka była hospitalizowana w Klinice Ortopedii (...)w L.z rozpoznaniem wadliwego wygojenia złamania masywu bocznego kręgu C2, przewlekłego pourazowego zespołu bólowego kręgosłupa. Zastosowano leczenie zachowawcze ( karta informacyjna k. 50 ).

W okresie od 9 do 12 maja 2007 roku, J. K.była leczona w Oddziale Rehabilitacji Dziecięcej (...) Szpitala (...)

w L.z rozpoznaniem stanu po urazie wielonarządowym ( historia choroby k. 41, karta informacyjna k. 43 ). W okresie, od 14 do 29 maja 2007 roku, J. K.ponownie była leczona w Oddziale Rehabilitacji Dziecięcej (...) Szpitala (...)w L.z rozpoznaniem stanu po urazie wielonarządowym, zespołu bólowego odcinka szyjnego kręgosłupa z cechami zespołu korzeniowego. W wyniku zastosowanego leczenia rehabilitacyjnego uzyskano znaczną poprawę ( karta informacyjna k. 28, historia choroby k. 29 ).

W okresie, od 31 lipca do 26 sierpnia 2007 roku, powódka przebywała na leczeniu sanatoryjnym w K. ( karta informacyjna k. 62 ).

W okresie, od 5 do 21 marca 2008 roku, J. K.ponownie była leczona w Oddziale Rehabilitacji Dziecięcej (...) Szpitala (...)w L.z rozpoznaniem stanu po urazie wielonarządowym, zespołu bólowego odcinka szyjnego i piersiowego kręgosłupa ( karta informacyjna k. 147 ). Ponownie, w okresie od 25 czerwca do 24 lipca 2008 roku, powódka była leczona w Oddziale Rehabilitacji Dziecięcej (...) Szpitala (...)w L.z rozpoznaniem opisanym wyżej, a dodatkowo zaburzeń chodu o nieustalonej etiologii ( karta informacyjna k. 154 ).

W dniu 22 marca 2008 roku powódka zgłosiła się do Szpitala w K.z powodu obrzęku i bólu goleni lewej. W trakcie kolejnych wielokrotnych badań USG przeprowadzonych w Zakładzie Radiologii Zabiegowej i Neuroradiologii w dniu 31 marca 2008 roku oraz w Pracowni USG DopplerowskiejKliniki Chirurgii Naczyń i Angiologii (...)w L.w dniu 9 lipca 2008 roku, nie potwierdzono wcześniejszego rozpoznania zakrzepicy w zakresie żył strzałkowych kończyny dolnej lewej ( karta informacyjna k. 148, karta informacyjna k. 149 ).

W okresie, od 24 lipca do 12 sierpnia 2008 roku, z powodu zaburzeń chodu powódka była hospitalizowana w Oddziale Neurologii Dziecięcej (...) Szpitala (...) w L.. Po przeprowadzonych badaniach specjalistycznych nie stwierdzono jednoznacznie przyczyn tego stanu. Badaniem neurologicznym nie stwierdzono istotnych patologii w zakresie centralnego i obwodowego układu nerwowego, natomiast badanie psychologiczno-psychiatryczne potwierdziło podejrzenie zaburzeń konwersyjnych ( karta informacyjna k. 155 ).

Według biegłego sądowego specjalisty z zakresu ortopedii i traumatologii lek. med. K. P., w wyniku wypadku z dnia 19 października 2006 roku powódka doznała złamania dolnej gałęzi kości łonowej prawej bez przemieszczenia, skośnego złamania trzonów III, IV kości lewego śródrcza bez przemieszczenia, śródstawowego złamania podstawy paliczka bliższego lewego palucha, złamania trzonu C2, dystorsji kręgosłupa piersiowo – lędźwiowego. Największe natężenie cierpień miało miejsce przez pierwsze kilka – kilkanaście godzin po wypadku. Przed opuszczeniem szpitala zdjęto unieruchomienie gipsowe z lewej stopy i lewej ręki. Po około 4 miesiącach od wypadku u powódki rozpoznano przebyte złamanie trzonu C2, w związku z czym wdrożono stosowne leczenie, tj. kołnierz i przewlekłą rehabilitację. Ten okres charakteryzował się dolegliwościami bólowymi o średnim natężeniu. Pomimo wdrożonego leczenia, powódka nadal odczuwała uporczywe dolegliwości bólowe kręgosłupa. Dodatkowo u powódki zaobserwowano zaburzenia chodu, którego etiologii nie udało się ustalić. Po wdrożonej przewlekłej rehabilitacji ruchomość kręgosłupa stopniowo poprawiała się. Dolegliwości bólowe w tym okresie były średnio nasilone i miały charakter przewlekłych dolegliwości bólowo – korzeniowych. W chwili obecnej utrzymują się dolegliwości bólowe oraz ograniczenie ruchomości kręgosłupa szyjnego, które mają charakter trwały oraz przewlekłe bóle odcinka piersiowo-

łędźwiowo-krzyżowego. Biegły wskazał, iż złamanie dolnej gałęzi kości łonowej prawej bez przemieszczenia, skośne złamanie trzonów III, IV kości lewego śródreżca bez przemieszczenia oraz śródstawowe złamanie podstawy paliczka bliższego lewego palucha wygoiły się poprawnie i rokowanie w tym zakresie jest pomyślne. Złamanie C2 wygoiło się wadliwie. Trwałym następstwem przebytego złamania jest ograniczenie ruchomości także sąsiadujących ze złamaniem segmentów oraz przewlekłe dolegliwości bólowe. W związku z doznanymi w wypadku obrażeniami kręgosłupa szyjnego i jego skutkami biegły stwierdził, że nie istnieją żadne możliwości powrotu powódki do sprawności kręgosłupa szyjnego z okresu przed zdarzeniem. Powódka nigdy nie odzyska ruchomości kręgosłupa szyjnego sprzed wypadku. W przyszłości nie można też wykluczyć eskalacji dolegliwości bólowych kręgosłupa. W ocenie biegłego, z upływem czasu wskutek przeciążenia sąsiadujących ze złamaniem segmentów kręgosłupa szyjnego mogą powstać wcześniejsze zmiany zwyrodnieniowe, których objawem będą narastające dolegliwości bólowe oraz postępujące ograniczenie ruchomości. W związku z rozpoznaną wielopoziomą dyskopatią w łędźwiowym odcinku kręgosłupa, w przyszłości nie można wykluczyć konieczności leczenia operacyjnego. Z punktu widzenia ortopedii powódka nie wymaga stałego leczenia. W przypadku nasilenia dolegliwości bólowych powódka może wymagać leczenia rehabilitacyjnego, które w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia może być wykonywane nieodpłatnie ( opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii k. 380-384 ).

Z opinii biegłego sądowego z zakresu chirurgii dr. n. med. T. K. wynika, że w wyniku wypadku z dnia 19 października 2006 roku powódka doznała krwotoku wewnętrznego z pękniętej śledziony i nerki, złamania C2, złamania paliczka podstawowego palucha stopy lewej, złamania kości łonowej prawej, złamania III, IV kości śródreżca lewego. W wyniku utraty śledziony powódka poniosła 20% trwały uszczerbek na zdrowiu powiększony o 5% z powodu utraty śledziony przed 18 rokiem życia. Uszczerbek ten u powódki jest spowodowany obecnością szpecącej blizny powłok jamy brzusznej, obniżeniem odporności na infekcje, zwłaszcza przed 18 rokiem życia, oraz koniecznością spożywania posiłków lekkostrawnych. Usunięcie śledziony nie pozostawiło u powódki zmian w obrazie krwi. Leczenie w zakresie leczenia chirurgicznego zostało zakończone. Usunięcie śledziony ma wpływ na zmniejszenie odporności powódki na infekcje. Wyrazem tego jest zgłaszanie przez powódkę częstego zapadania na infekcje górnych dróg oddechowych i dróg moczowych ( opinia biegłego sądowego chirurga k. 416 ).

Według biegłego z zakresu nefrologii dr n. med. G. K., w wyniku odniesionych obrażeń narządów wewnętrznych powódce została usunięta lewa nerka. Bezpośrednio po zabiegu operacyjnym funkcja wydalnicza jedynej nerki prawej była prawidłowa. Jednakże - w ocenie biegłej – w przyszłości nie można wykluczyć konieczności zastosowania leczenia nerkozastępczego, czy też konieczności wykonania przeszczepu nerki. Do czynników obciążających należy zaliczyć nawracające infekcje układu moczowego, które wymagają intensywnego leczenia nefrologicznego i zwiększają ryzyko wystąpienia niewydolności nerek. Biegła wskazała przy tym, że występujące u powódki zakażenia układu moczowego nie są spowodowane wykonaną nefrektomią ( opinia biegłej sądowej z dziedziny nefrologii k. 425-428 i k. 446).

Z opinii biegłych sądowych - psychologa M. S. i psychiatry M. M. wynika, iż następstwami wypadku z dnia 19 października 2006 roku, którego uczestnikiem była powódka są przewlekłe zaburzenia adaptacyjne oraz zespół stresu pourazowego, co spowodowało 10 % uszczerbek na jej zdrowiu. Zdaniem biegłych brak jest u powódki wskazań do przyjmowania leków psychotropowych. Jednocześnie biegli wskazali, iż można dostrzec w przypadku powódki wskazania do psychoterapii, celem zmniejszenia napięć psychicznych i uzyskania większej harmonii osobowościowej ( opinia sądowno-psychiatryczna i psychologiczna k. 286-297 ).

Z opinii biegłego sądowego specjalisty neurologa dr B. A., wynika zaś, że w wyniku wypadku powódka doznała urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu. Nie stwierdzono trwałych następstw urazu w zakresie centralnego układu nerwowego. Zaburzenia chodu, które wystąpiły w odległym czasie od wypadku miały – w ocenie biegłej – podłoże konwersyjne, tj. nie wynikały z organicznego uszkodzenia układu nerwowego, były natomiast dalszym następstwem stresu pourazowego w postaci nerwicy pourazowej. Doznany przez powódkę uraz głowy nie powinien w przyszłości skutkować zwiększeniem objawów i dolegliwości. Jednakże biegła wskazała, iż w minimalnym procencie przypadków, istnieje możliwość wystąpienia tzw. późnych ( nawet do kilku lat od urazu ) następstw urazu np. w postaci padaczki pourazowej. Aktualny stan zdrowia powódki jest dobry, w badaniu

neurologicznym biegła nie stwierdziła odchyień od normy. Powódka nie wymaga leczenia, ani też rehabilitacji. Uraz głowy ze wstrząśnieniem mózgu nie wpłynął i nie rzutuje w przyszłości na zmianę aktywności życiowej powódki, także na jej zdolności w zakresie nauki i rozwoju psychofizycznego. Powódka ma możliwość samodzielnego funkcjonowania. Biegła wskazała, iż uszczerbek na zdrowiu powódki ze względu na stan neurologiczny, tj. zaburzenia adaptacyjne, będące następstwem urazów w wypadku, w których nie doszło do trwałych uszkodzeń obwodowego układu nerwowego – utrwalona nerwica związana z urazem czaszkowo – mózgowym wynosi 10% ( opinia biegłego specjalisty neurologa k. 258-263 ).

J. K. w dniu 2 kwietnia 2007 roku dokonała zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi. W piśmie tym zgłoszono żądanie wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 200.000zł oraz odszkodowania z tytułu zwrotu kosztów leczenia w kwocie 293,50zł, z tytułu kosztów dojazdów w kwocie 608,80zł, z tytułu kosztów opieki w kwocie 6.714,60zł oraz renty w kwocie po 800,00zł miesięcznie ( pismo k. 40-36 akt szkody ).

W ramach likwidacji szkody (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. ,decyzją z dnia 6 czerwca 2007 roku, przyznał i wypłacił powódce zaliczkę tytułem zadośćuczynienia w wysokości 30.000,00zł oraz odszkodowanie w kwocie 456,00zł z tytułu zwrotu kosztów dojazdów ( decyzja k. 57 akt szkody ). Następnie decyzją z dnia 29 listopada 2007 roku pozwany ubezpieczyciel przyznał powódce kwotę 100.000,00zł tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów dojazdów w kwocie 360,80zł, z tytułu zwrotu kosztów leczenia w kwocie 693,50zł i z tytułu zwrotu kosztów opieki w kwocie 1.334,00zł ( decyzja k. 112 i k. 115 akt szkody ). Decyzją z dnia 17 czerwca 2009 roku pozwany ubezpieczyciel przyznał powódce dodatkowo kwotę 10.000,00zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę ( decyzja k. 178 akt szkody ). Łącznie zatem pozwany ubezpieczyciel przyznał i wypłacił powódce kwotę 110.000,00zł tytułem zadośćuczynienia oraz odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów dojazdów w łącznej kwocie 816,80zł, z tytułu zwrotu kosztów leczenia kwotę 693,50zł i z tytułu zwrotu kosztów opieki kwotę 1.334,00zł (bezsporne ).

J. K. w chwili wypadku miała 13 lat. Była osobą zdrową, koleżeńską, uczęszczała do pierwszej klasy gimnazjum. Na skutek wypadku wystąpił u niej rozstrój zdrowia powodujący ograniczenia jej dotychczasowego sposobu życia, do dnia dzisiejszego powódka odczuwa skutki wypadku, przede wszystkim dolegliwości bólowe związane z urazami kręgosłupa. Po wypadku powódka stała się osobą zamkniętą w sobie, małomówną, unikała kontaktu z ludźmi, miała zaburzenia emocjonalne, stwierdzono nerwicę pourazową. Wymagała też indywidualnego nauczania w domu. Promocję do trzeciej klasy powódka uzyskała z wyróżnieniem ( opinia wychowawcy k. 172, orzeczenie k. 24-25, zeznania E. K. k. 402 protokół skrócony i k 405 płyta CD 00:06:12 – 00:24:37, zeznania J. K. k. 480v-481v).

Orzeczeniem Zespołu Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w K.z dnia 16 września 2008 roku, J. K.została zaliczona do osób niepełnosprawnych w okresie od 19 października 2006r do dnia 27 czerwca 2009r. ( orzeczenie k. 23 ).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionuje swej odpowiedzialności za skutki wypadku jakiemu uległa powódka. Sporny natomiast jest zakres skutków, jakie poniosła J. K. oraz wysokość należnych jej z tego tytułu świadczeń.

Ustalając zakres obrażeń jakich doznała powódka w wyniku opisanego powyższej wypadku, jak też aktualnie odczuwanych przez nią dolegliwości zdrowotnych, Sąd oparł się na dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach sprawy oraz opiniach biegłych lekarzy. Dowody te są ze sobą zbieżne i zgodne.

Należy zauważyć, że w sprawie zasięgnięto opinii sześciu biegłych sądowych ( ortopedy, neurologa, chirurga, nefrologa oraz psychologa i psychiatry ). W ramach kontroli merytorycznej i formalnej opinii biegłych, Sąd nie dopatrył się nieprawidłowości pozwalających na odebranie złożonym opiniom przymiotu pełnowartościowego źródła dowodowego. Biegli wskazali

bowiem wszelkie przesłanki przyjętego rozumowania, przedstawili także jego tok. Wnioski płynące z opinii przedstawione są klarownie i logicznie wynikają z przyjętych podstaw. Sąd nie dopatrywał się błędów logicznych, niezgodności

z życiowym doświadczeniem bądź też niespójności z pozostałym materiałem dowodowym. W tych warunkach opinie biegłych posłużyły za podstawę dokonanych ustaleń faktycznych.

Sąd uwzględnił także zeznania powódki oraz świadka E. K.,

w zakresie rodzaju, długotrwałości, intensywności cierpień powódki oraz zmiany trybu jej życia spowodowanej wypadkiem, gdyż są zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Prawdziwość zgromadzonych w sprawie dokumentów urzędowych i prywatnych nie była przedmiotem zarzutów stron, a także nie wzbudziła wątpliwości Sądu.

### **Sąd Okręgowy zważył, co następuje:**

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie powódka J. K. domagała się od pozwanego przyznania zadośćuczynienia z powodu cierpień spowodowanych następstwami wypadku z dnia 19 października 2006 roku, renty miesięcznej, zwrotu kosztów wykonanej prywatnej ekspertyzy dotyczącej stanu zdrowia powódki oraz skapitalizowanych odsetek od nieterminowo wypłaconego zadośćuczynienia. Ponadto wniosła o ustalenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące wystąpić w przyszłości następstwa obrażeń jakich doznała w przedmiotowym wypadku.

Kwestia odpowiedzialności pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. wobec powódki za skutki wypadku z dnia 19 października 2006 roku, który wydarzył się na przejeździe kolejowym w S. była co do zasady bezsporna.

Bezsporne między stronami były też okoliczności dotyczące hospitalizacji i leczenia powódki, którym była poddana po wypadku, jak również fakt

i okoliczności związane z wypadkiem. Sporny natomiast jest rozmiar cierpień

i krzywd, jakich doznała powódka na skutek wypadku z dnia 19 października 2006 roku, a w związku z tym rodzaj i wysokość należnych jej z tego tytułu świadczeń.

Wyrazem tego było stanowisko pozwanego zawarte w odpowiedzi na pozew oraz w piśmie procesowym będącym odpowiedzią na pismo procesowe strony powodowej zawierające rozszerzenie powództwa, sprowadzające się do zakwestionowania dalszych roszczeń powódki, poza wypłaconym już przed wniesieniem pozwu zadośćuczynieniem w wysokości 110.000,00 zł, oraz

w całości odnośnie renty, zwrotu kosztów prywatnej ekspertyzy oraz kwoty skapitalizowanych odsetek od wypłaconych w toku postępowania likwidacyjnego poszczególnych kwot zadośćuczynienia.

Na wstępie wskazać należy, iż powódka J. K. w chwili zdarzenia podróżowała samochodem osobowym na miejscu pasażera – obok kierowcy, którym był jej ojciec F. K., a który w wyniku przedmiotowego wypadku poniósł śmierć. Podstawę odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń stanowi art. 805 § 1 k.c. w zw. z art. 822 § 1, 2, 4 k.c. i art. 444 § 1 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c. oraz art. 9, 9a i 12 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2003/124/1152 ze zm.). Dodatkowo należy wskazać, że bezspornym jest

w sprawie, że sprawca wypadku działał nieumyślnie i nie zachodzi wyłączenie odpowiedzialności, o którym mowa w art. 827 § 1 k.c. Porządkowo należy zaznaczyć, że bezpośrednia odpowiedzialność ubezpieczającego za szkodę wynika z art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. i oparta jest na zasadzie ryzyka.

W niniejszej sprawie zarówno sama zasada pełnej odpowiedzialności sprawcy wypadku, jak też zastępczej odpowiedzialności ubezpieczyciela oraz fakt braku jakichkolwiek przyczyn egzoneracyjnych nie były sporne.

W związku z powyższym na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania wyłącznie rozmiaru zgłoszonej szkody na osobie.

#### Roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia.

Zgodnie z dyspozycją art. 445 §1 k.c., w wypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Podnosi się przy tym, że zadośćuczynienie ma walor kompensacyjny, chociaż krzywda określana też jako szkoda niemajątkowa, polegająca na cierpieniach fizycznych i psychicznych, ma charakter niewymierny i nie może być w pełni pokryta świadczeniem pieniężnym. Dlatego do kompetencji Sądu należy przyznanie pokrzywdzonemu odpowiedniej sumy, która złagodzi ujemne doznania i uczucia związane z wyrządzoną szkodą. Określenie wysokości tej sumy powinno następować przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności występujących w indywidualnym przypadku, w związku z konkretną osobą poszkodowanego i sytuacją życiową w jakiej się znalazł (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 roku, sygn. akt I CSK 384/07 Lex nr 351186, z dnia 22 czerwca 2005 roku, sygn. akt III CK 392/04 Lex nr 177203, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 roku, sygn. akt II CSK 78/08 LEX nr 420389).

Przechodząc do oceny zasadności roszczenia J. K.

o zadośćuczynienie, w wysokości 240.000,00 zł Sąd miał na uwadze również fakt, że o tym, czy jakakolwiek szkoda niemajątkowa miała w ogóle miejsce, nie decyduje subiektywne odczucie osoby zainteresowanej, ale obiektywna ocena konkretnych okoliczności. Aktualnie w judykaturze i doktrynie prawa odchodzi się, bowiem od dawniej zajmowanego stanowiska, że o fakcie naruszenia dobra osobistego decydują oceny indywidualne (por. A. Szpunar „Zadośćuczynienie za szkodę niemajątkową” Oficyna Wydawnicza „Branta”, Bydgoszcz 1999, str. 107, a także Z. Radwański, S. Rudnicki „Komentarz do kodeksu cywilnego. Część ogólna”, Wyd. Praw. W-wa 1998, str. 66, teza 9).

Dodatkowo należy wskazać, że przy ocenie rozmiaru krzywdy pomocnym dowodem w sprawie były opinie lekarzy posiadających wiadomości specjalne. Biegli nie kierowali się wyłącznie próbą jednoznacznego usystematyzowania uszkodzeń ciała według kryteriów liczbowych (procentowych) przyjmowanych na potrzeby innych postępowań (z zakresu ubezpieczeń społecznych), ale przestrzegali zasady, aby na gruncie niniejszego procesu cywilnego oceny rozmiaru szkody powódki dokonać z uwzględnieniem konkretnych skutków fizycznych i psychicznych u pokrzywdzonej, które nie muszą pokrywać się ściśle z rozmiarem doznanego naruszenia zdrowia, w aspekcie medycznym.

Swoboda sądu przy ustalaniu sumy zadośćuczynienia – większa niż przy odszkodowaniu sensu stricto – musi mimo wszystko opierać się na sprawdzalnych, obiektywnych kryteriach, do których zalicza się w judykaturze rodzaj, intensywność, czas trwania cierpień, rokowania co do stanu poszkodowanego na przyszłość, trwałość następstw urazu skutkujących cierpieniami, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej oraz inne czynniki podobnej natury, wiek, płeć, dotychczasowe perspektywy życiowe, poczucie bezradności, zmiany w stosunkach rodzinnych i towarzyskich (por. uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 roku, sygn. akt III CZP 37/ 73 OSNCP 1974/9/145, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2006 roku, sygn. akt IV CSK 80/05 OSNC 2006/10/177, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 roku, sygn. akt V CSK 245/07, LEX 369691, A.Szpunar op.cit. str. 194-195). Judykatura konsekwentnie przestrzega zarazem zasady, że zadośćuczynienie nie może być symboliczne, ale nie może też prowadzić do bogacenia się poszkodowanego (vide orzecznictwo przywołane w przypisie nr 108 na str. 78 w J.Panowicz-Lipska „Majątkowa ochrona dóbr osobistych” Wyd.Praw. W-wa 1975).

Suma pieniężna przyznawana tytułem zadośćuczynienia, mająca odpowiadać rozmiarowi krzywdy ustalonemu w opisany powyżej sposób, nie usuwa de facto, co wskazano wcześniej, szkody niemajątkowej. W doktrynie prawa cywilnego podkreśla się, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a nie karny i winno dostarczać



poszkodowanemu realnej wartości ekonomicznej tak, by poszkodowany „mógł za jej pomocą zatrzeć, lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną”, przy jednoczesnym utrzymaniu w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lutego 2012 roku, sygn. akt I ACa 84/12, LEX 1124827, tak też uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z 08.12.1973 III CZP 37/73 OSNC 1974. p.145; identycznie A.Szpunar op.cit. str. 181, 183-185).

Reasumując, zadośćuczynienie pieniężne powinno stanowić rekompensatę za całą doznaną krzywdę i być utrzymane w rozsądnych granicach.

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, które ze swej istoty ma jednorazowo rekompensować całą krzywdę (a więc również skutki przyszłe), ustalone trwałe skutki zdarzenia (jak w niniejszej sprawie), powinny być szczególnie wnikliwie uwzględniane tak, by te „przyszłe” elementy krzywdy zostały „z góry” zrekompensowane w przyznanym już zadośćuczynieniu (por. wyrok S.Apel. w Lublinie z dnia 29.05.2007 r. I ACa 270/07 oraz G. Bieniek w: „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania”, Wyd. Praw. W-wa 1996, Tom I, str. 368).

Wskazane zasady wyrokowania w sprawach o zasądzenie zadośćuczynienia znalazły potwierdzenie w najnowszej judykaturze (por. wyrok SN z 09.11.2007 r. V CSK 245/07 OSNC-ZD 2008/D/95).

Ustalając, zatem obecnie wysokość zadośćuczynienia Sąd musiał określić je na poziomie, który pozwoliłby u powódki „zatrzeć, lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną”, nie tylko wobec odczuwanych dotychczas, od ponad 6 lat, bezspornie silnych cierpień psychicznych i fizycznych (w tym zwłaszcza wielokrotne pobyty w szpitalu, w tym celem leczenia rehabilitacyjnego, zabiegi operacyjne, trwałe kalectwo u młodej osoby w postaci utraty nerki i śledziony), lecz wywołałby „z góry” analogiczny efekt, w odniesieniu do ustalonych jednoznacznie w sprawie skutków, mających dotyczyć powódkę do końca jej życia. W ocenie Sądu, już tylko ten element oceny rozmiaru krzywdy nakazywał przyjąć, że łączne zadośćuczynienie ( tj. biorąc pod uwagę kwotę 110.000,00zł wypłaconą przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego ), w kwocie 300.000,00 zł nie jest rażąco wygórowane, w realiach sprawy.

Skutki urazów doznanych przez J. K. w wyniku wypadku

z dnia 19 października 2006 roku są trwałe i poważne. Powódka funkcjonuje bez śledziony i z jedną nerką. W chwili obecnej funkcja wydalnicza jedynej nerki prawej jest prawidłowa, jednakże w przyszłości nie można wykluczyć konieczności zastosowania leczenia nerkozastępczego, czy też konieczności wykonania przeszczepu nerki. Usunięcie śledziony ma wpływ na zmniejszenie odporności powódki na infekcje, czego wyrazem jest zgłaszanie przez powódkę częstego zapadania na infekcje górnych dróg oddechowych i dróg moczowych. W związku z doznanymi w wypadku obrażeniami kręgosłupa szyjnego i jego skutkami nie istnieją żadne możliwości powrotu powódki do ruchomości kręgosłupa szyjnego z okresu przed zdarzeniem. W przyszłości nie można też wykluczyć eskalacji dolegliwości bólowych kręgosłupa, z upływem czasu wskutek przeciążenia sąsiadujących ze złamaniem segmentów kręgosłupa szyjnego mogą powstać wcześniejsze zmiany zwyrodnieniowe, których objawem będą narastające dolegliwości bólowe oraz postępujące ograniczenie ruchomości. W związku z rozpoznaną wielopoziomą dyskopatią w lędźwiowym odcinku kręgosłupa w przyszłości nie można wykluczyć konieczności leczenia operacyjnego.

Na skutek doznania powyższych obrażeń powódka nie ma szansy na powrót zdrowia sprzed wypadku. Powódka wymaga stałej obserwacji w poradni ortopedycznej i nefrologicznej. W związku z powyższym należy stwierdzić, że życie powódki w wyniku wypadku zmieniło się zasadniczo.

Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, że powódka dotychczas sześciokrotnie była hospitalizowana, długotrwale odczuwała dolegliwości bólowe i będzie je odczuwać stale w przyszłości.

Sąd miał na uwadze również wiek powódki, jej widoki na przyszłość, porównane przy uwzględnieniu urazu z dnia 19 października 2006 roku i przy hipotetycznym braku przedmiotowego zdarzenia.

J. K. uległa wypadkowi w wieku 13 lat, a więc jako osoba bardzo młoda, w pełni sprawna fizycznie, w żaden sposób nie ograniczana

w czynnościach życiowych. Fakt ten Sąd poczytał za okoliczność wpływającą na znaczące podwyższenie zadośćuczynienia, ponad kwotę świadczenia zaproponowaną przez pozwanego, gdyż trwałe, nieodwracalne skutki wypadku będzie musiała znosić potencjalnie przez dalsze kilkadziesiąt lat swojego życia. Nie ulega także wątpliwości, że powódka wskutek wypadku, przez kilka miesięcy, została w znacznym stopniu ograniczona w możliwości właściwego zaangażowania się w życie społeczne, jak też rodzinne.

Z drugiej strony, na ustalenie wysokości zadośćuczynienia miał wpływ fakt, że J. K. nie wymaga stałego leczenia farmakologicznego, nie wymaga opieki osób trzecich, zaś jej potrzeby nie uległy istotnemu zwiększeniu. Samo zdarzenie i jego skutki nie wpłynęły także na możliwość kształcenia, samodzielnego funkcjonowania oraz rozwoju psychofizycznego, co byłoby niewątpliwie dodatkowym źródłem cierpień psychicznych dla bardzo młodej kobiety, ani nie zniweczyły możliwości powrotu powódki do dotychczasowego życia szkolnego, po okresie podstawowej rekonwalescencji, nie wywołało zatem poczucia całkowitej nieprzydatności społecznej i zależności od innych osób. Okoliczności te wskazywały na niezasadność żądań powódki, ponad kwotę ustaloną przez Sąd.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania należy wskazać, że w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 19 października 2006 roku, J. K. doznała szkody niemajątkowej. Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy należy uznać, że adekwatną do doznanej przez powódkę krzywdy kwotą zadośćuczynienia, jest kwota 300.000,00 zł. Dalej idące roszczenie, jako wygórowane należało uznać za niezasadne i podlegające oddaleniu.

W związku z faktem, iż pozwany wypłacił powódce kwotę 110.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, Sąd w pkt I wyroku, na podstawie wskazanych przepisów zasądził od pozwanego na rzecz J. K. dalszą kwotę 190.000,00 zł.

Na podstawie art.481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasądzonego powyżej roszczenia, przy czym od kwoty 90.000,00zł od dnia 5 lipca 2007 roku do dnia zapłaty i od kwoty 100.000,00zł od dnia 21 lutego 2013 roku do dnia zapłaty. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U.

z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 ze zm.), zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Stosownie zaś do ust. 2 cyt. wyżej art. 14, w przypadku, gdyby wyjaśnienie w terminie,

o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania, okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie. Jak wynika z pisma zawierającego zgłoszenie szkody (k. 40 akt szkody), pismo powódki z żądaniem wypłaty 200.000,00zł zadośćuczynienia zostało doręczone pozwanemu ubezpieczycielowi w dniu

2 kwietnia 2007 roku, a zatem ustawowy 30dniowy termin wypłaty świadczenia upływał w dniu 2 maja 2007 roku. Nawet gdyby przyjąć, iż miałyby zastosowanie termin wynikający z ust. 2 art. 14 cyt. ustawy, to termin wypłaty świadczenia upływałby najpóźniej w dniu 2 lipca 2007 roku. Mając na uwadze, że powódka wniosła żądanie o zasądzenie odsetek od dnia 5 lipca 2007 roku (a zatem od daty późniejszej), Sąd będąc związany żądaniem strony powodowej zasądził odsetki od kwoty 90.000,00zł, od tej daty. Natomiast odsetki od kwoty 100.000,00zł zasądzono na podstawie art. 455kc, od dnia 21 lutego 2013 roku, tj. od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pisma zawierającego rozszerzenie powództwa. Dopiero bowiem od tej daty pozwany powziął wiadomość o żądaniu tytułem zadośćuczynienia kwoty powyżej 90.000,00zł zgłoszonej w pozwie. Sąd Okręgowy w pełni podziela zasadę przyznawania odsetek wynikającą z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r. w sprawie II CSK 434/09, w którym Sąd Najwyższy stwierdził „jest zatem zasadą, że zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.). Od tej zatem chwili biegnie termin do zapłaty odsetek za czas opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) ( punkt I wyroku ).

W pozostałej części żądania w zakresie zadośćuczynienia, Sąd powództwo oddalił.

#### Roszczenie o zasądzenie renty.

Odnosząc się do roszczenia powódki o zasądzenie na jej rzecz renty, zważyć należy, iż zasługuje ono na uwzględnienie jedynie w części.

Szczegółową specyfikę kwot stanowiących element renty oraz okresy czasu, w których elementy te zaistniały, powódka przedstawiła w piśmie procesowym z dnia 23 kwietnia 2013r. ( k 484-486).

Roszczenie to zasadne jest o tyle, o ile powódka domaga się zwrotu kosztów zakupu leków - 50 złotych miesięcznie, kosztów zakupu karnetu na basen 56 złotych miesięcznie i kosztów zakupu ortez w kwocie po 13,50 złotych miesięcznie. Łącznie daje to kwotę 119,50 złotych, w zaokrągleniu 120 złotych miesięcznie. Składniki te są jednakże elementem renty dopiero od października 2012r., przez co przyznana w wyroku sądowym renta, bierze swój początek dopiero od tej daty. Niewątpliwie bowiem powódka ponosi koszty leczenia oraz koszt stałego zakupu ortez. Wprawdzie ortez kupowane są w 6 miesięcznych odstępach czasowych, w ilości dwóch sztuk, a koszt zakupu jednej wynosi 40 złotych, to wynikające stąd koszty są stałe i w przeliczeniu na jeden miesiąc dają kwotę po zaokrągleniu 13,50 złotych ( 40 złotych x 4 szt. :12 miesięcy). Należy też uznać koszt karnetu jaki wykupuje powódka za wejście na basen, ponieważ, jak wynika to z jej zeznań, korzystanie z basenu zalecił jej lekarz.

Żądanie renty obejmowało ponadto koszty opieki nad powódką w kwocie 360,00zł/mieś, koszty korepetycji w kwocie 240,00zł/mieś, koszt dojazdów na korepetycje 86,24 zł/mieś, koszty wizyt lekarskich w W. w kwocie 150,00zł za wizytę ( wizyta raz na dwa miesiące, a zatem po 75 złotych miesięcznie), koszty dojazdów do W. na wizyty lekarskie w kwocie 100,00zł ( po 50 złotych miesięcznie).

Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość może żądać od zobowiązanego odpowiedniej renty. Przepis ten wskazuje podstawy zasądzenia renty. Każda z powyższych okoliczności – utrata zdolności do pracy zawodowej, zwiększenie potrzeb, zmniejszenie się widoków powodzenia na przyszłość stanowi samodzielną podstawę roszczenia o rentę. Zwiększenie się potrzeb uprawnionego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie m.in. zakupu obuwia ortopedycznego, leków, kosztów rehabilitacji czy kosztów dojazdów na zabiegi.

Zważyć należy, iż niniejsze postępowanie dowodowe, a w szczególności uznane opinie biegłych sądowych nie wykazało, iż po wypadku uległy istotnemu zwiększeniu wydatki powódki. Jak wynika z opinii biegłej neurolog przedmiotowy wypadek nie miał wpływu i nie rzutuje w przyszłości na zmianę aktywności życiowej powódki, zdolności w nauce i rozwoju psychofizycznego. Powódka zachowała zdolność samodzielnego funkcjonowania i uczenia się. Obecnie powódka nie wymaga opieki ani też pomocy drugiej osoby w codziennym funkcjonowaniu. Z opinii biegłych nie wynika też, aby powódka wymagała takiej opieki po wypadku. Nie można w tym miejscu nie zaznaczyć, iż pozwany ubezpieczyciel w toku postępowania likwidacyjnego przyznał i wypłacił na rzecz powódki kwotę 1.334 zł tytułem opieki sprawowanej nad powódką w wymiarze 5 godzin dziennie przez okres pięciu miesięcy od wypadku. Nieuzasadnione są więc żądania powódki w zakresie przyznania miesięcznych kosztów opieki oraz kosztów korepetycji. Z korepetycji powódka korzystała zatem jedynie z odczuwanej przez powódkę lub jej matkę, subiektywnej potrzeby, a nie obiektywnych okoliczności będących następstwem wypadku. Odnosząc się zaś do żądania zasądzenia kosztów wizyt u neuropsychologa w W. oraz kosztów dojazdów do W. na wizyty, to zważyć należy, iż w toku niniejszego postępowania powódka w żaden sposób nie udowodniła, iż nie może takich wizyt odbyć bezpłatnie w ramach społecznego ubezpieczenia zdrowotnego. Podkreślić należy przy tym, że składając wyjaśnienia informacyjne na rozprawie w dniu 17 listopada 2011r., powódka o wizytach u neuropsychologa w W. mówiła w czasie przeszłym, akcentując też fakt, że terapia jakiej była tam poddawana niewiele jej pomogła ( k 337). Potwierdza to przyjęte wyżej założenie, że podobnej terapii powódka mogła poddać się w L., a nawet w miejscu swojego ówczesnego zamieszkania,

nieodpłatnie. Okoliczność braku udowodnienia żądania w tym zakresie, biorąc pod uwagę fakt, iż pozwany w całości kwestionował żądania powódki w tym przedmiocie, skutkowałą oddaleniem powództwa w tej części.

Z uwagi na powyższe, żądanie dotyczące renty Sąd uznał za zasadne w kwocie po 120 złotych miesięcznie, począwszy od października 2012 r., kiedy powstały koszty uzasadniające przyznanie renty( pkt. II i III wyroku).

#### Roszczenie o zapłatę odszkodowania.

Zgodnie z przywołanymi wcześniej normami prawnymi, pozwany ubezpieczyciel zobowiązany jest do wypłaty odszkodowań za szkodę majątkową powódki, lecz tylko pozostającą w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem odszkodowawczym.

Uzasadnione okazało się, w ocenie Sądu, żądanie powódki w zakresie zasądzenia na jej rzecz kwoty 5.589,30zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych od nieterminowo zapłaconych kwot, tj. od kwoty 70.000,00zł za okres od dnia 5 lipca 2007 roku do dnia 29 listopada 2007 roku w wysokości 3.264,10zł ( tj. 148 dni, przy przyjęciu odsetek ustawowych w wysokości 11,5% w stosunku rocznym) i od kwoty 10.000,00zł, za okres od dnia 5 lipca 2007 roku do dnia 17 czerwca 2009 roku, tj. 712 dni opóźnienia, z tym, że za okres 530 dni przy przyjęciu odsetek ustawowych w wysokości 11,5%

w stosunku rocznym oraz za 184 dni przy przyjęciu odsetek ustawowych w wysokości 13% w stosunku rocznym – z ustawowymi odsetkami od dnia od dnia 21 lutego 2013 roku, tj. od dnia doręczenia pozwanemu pisma zawierającego rozszerzenie powództwa. Jak już wyżej podano, Sąd Okręgowy w pełni podziela zasadę przyznawania odsetek wynikającą z treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 r. w sprawie II CSK 434/09, w którym Sąd Najwyższy stwierdził „jest zatem zasadą, że zarówno odszkodowanie, jak i zadośćuczynienie za krzywdę stają się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego (pokrzywdzonego) do spełnienia świadczenia odszkodowawczego (art. 455 § 1 k.c.). Od tej chwili pozwany obowiązany był do zapłaty odsetek za czas opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.). Z uwagi na fakt, iż niniejsze postępowanie wykazało, iż pozwany ubezpieczyciel w powyższych okresach czasu pozostawał w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, Sąd w punkcie II wyroku uwzględnił powyższe żądanie w całości ( punkt II wyroku ).

Oddalone zostało natomiast żądanie powódki dotyczące zasądzenia na jej rzecz kwoty 1.200zł tytułem poniesionych kosztów prywatnej ekspertyzy w firmie (...). Roszczenie to Sąd uznał za niezasadne. Po pierwsze, zwrócić należy uwagę, iż załączony przez powódkę dokument, który określa jako „opinia biegłego” nie jest w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania cywilnego dowodem z opinii biegłego bowiem w rozumieniu art. 278kpc, opinią biegłego jest tylko opinia złożona przez osobę wyznaczoną przez sąd. Sąd nie neguje oczywiście prawa powódki do zlecenia wykonywania prywatnych ekspertyz, jednakże nie można kosztów sporządzenia takiej opinii uznać za koszty „pozostające w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem odszkodowawczym”, tj. z wypadkiem powódki. Ponadto zważyć należy, iż przedstawienie przedmiotowej „opinii”, w niniejszej sprawie - wobec bogatego materiału dowodowego w postaci chociażby dokumentacji medycznej – nie było konieczne. Z tych względów Sąd oddalił żądanie powódki w tym zakresie.

Za usprawiedliwione uznać należało natomiast żądanie w zakresie w jakim powódka domagała się ustalenia odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać u niej w przyszłości, a wynikające z wypadku z dnia 19 października 2006 roku. W sprawie o naprawienie szkody wynikłej z uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia zasądzenie określonego świadczenia nie wyłącza, co do zasady, jednoczesnego ustalenia w sentencji wyroku odpowiedzialności pozwanego za szkody mogące powstać w przyszłości z tego samego zdarzenia. Pogląd taki wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 17 kwietnia 1970 roku, która to uchwała ma moc zasady prawnej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1970 roku, III PZP 34 / 69, OSNC 1970 / 12 / 217). Szkody na osobie nie zawsze bowiem powstają jednocześnie ze zdarzeniem, które wywołało uszkodzenie ciała. Są one z istoty swej rozwojowe. Poszkodowany z reguły nie może w chwili wszczęcia procesu dochodzić wszystkich roszczeń, jakie mogą mu przysługiwać z określonego stosunku prawnego. Z opinii biegłego ortopedy wywnioskować można, że

nie można wykluczyć pogorszenia stanu zdrowia powódki z uwagi na postępujące zmiany w obrębie kręgosłupa, co może wymagać nawet leczenia operacyjnego

z uwagi na stwierdzoną u powódki dyskopatię wielopoziomową. Natomiast z opinii biegłej nefrolog wynika, iż w chwili obecnej funkcje pozostałej jednej nerki są prawidłowe, jakkolwiek w przyszłości powódka może wymagać leczenia nerko zastępczego, a nawet przeszczepu nerki. Zatem w punkcie III wyroku Sąd ustalił, że pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące wystąpić w przyszłości skutki, wynikające z urazu, jakiego doznała powódka J. K. w dniu 19 października 2006 roku.

W pozostałej zatem części powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu ( punkt V wyroku ).

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu oparto na treści art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powódka utrzymała się ze swoim żądaniem w około 79 %.

W przedmiotowej sprawie na koszty poniesione przez powódkę składa się opłata od pozwu w wysokości 1.000,00 zł (w zakresie w jakim powódka nie była zwolniona od opłaty od pozwu k. 185), wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego w kwocie 7.200,00 zł - ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. (Dz.U. 2002/163/1349 ze zm.), opłata skarbową za pełnomocnictwo w kwocie 34,00zł (17,00 zł x 2 – k. 8 i k. 305) ustalona na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006 roku, Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.) ( k. 139 ), kwota 1.000,00zł wpłacona tytułem zaliczek na opinie biegłych ( k. 255 i k. 359 ).

W sumie koszty poniesione przez powódkę wyniosły 9.234,00zł.

Na koszty poniesione przez pozwanego składa się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w osobie radcy prawnego w kwocie 7.200,00 zł - ustalone na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. (Dz.U. 2002/163/1349 ze zm.) oraz w łącznej wysokości 14,00 zł poniesione w toku procesu (k. 352, k. 406, k. 408 ). Łącznie koszty poniesione w sprawie przez stronę pozwaną wyniosły 7.214,00zł. Sąd nie uwzględnił poniesienia przez pozwanego kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, gdyż stosowny dowód finansowy nie został do akt złożony.

Łącznie koszty w sprawie poniesione przez obie strony wyniosły 16.448,00 zł.

Wobec częściowego uwzględnienia powództwa, należało uznać, że powódka wygrała sprawę w 79%. Z uwagi na to, stronę powodową obciążają koszty procesu w kwocie 3.947,50 zł (16.448,00 x 0,24), natomiast stronę pozwaną obciążają koszty procesu w kwocie 12.500,48 zł (16.448,00 zł x 0,76). W związku z powyższym zasądzeniu od pozwanego na rzecz powódki podlega kwota 5.779,92 zł ( punkt VI wyroku ).

W toku procesu część kosztów została pokryta tymczasowo ze środków Skarbu Państwa, w łącznej wysokości 13.831,95zł (k. 185, k. 467, k. 300, k. 434, k. 360, k. 392, k. 429). W myśl art. 113 ust. 1 u.k.s.c. pozwanego obciąża obowiązek ich zwrotu w kwocie 10.927,24 zł, natomiast w myśl art. 113 ust. 2 u.k.s.c. pozostałą część, tj. kwotę 2 904,71 zł należało ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz powódki ( punkt VII i VIII wyroku).

Z tych względów, orzeczono, jak w wyroku.